

Social træning på mellemtrinnet, - et undervisningsforløb med fire til seks ugers trivselsundervisning.

Af MLP og lærer Henrik Christiansen

Usserød skole er LP skole og lærer og AKT underviser Tina Damslund Jensen oplever, at LP modellen og www.klassetrivsel.dk har givet AKT lærerne på skolen mere tid til at lave større og forebyggende opgaver. LP modellen kan dog ikke erstatte AKT arbejdet og Tina Damslund Jensen underviser i trivselsforløbet; *Social træning*¹, der afvikles over fire til seks uger sammen med klasselæreren. Først laver hun eller læreren en trivselsundersøgelse med afsæt i www.klassetrivsel.dk. Så klæder hun eleverne på med konkrete redskaber, så de kan ændre på deres roller og lære at håndtere konflikter. Hver elev får også *sociallektier* for i trivselsforløbet.

Godt med AKT, - så får vi mulighed for at høre, hvad de andre tænker. Det er rart, at der er en forklaring på tanker og at der sættes ord på konflikter. (dreng i 5.klasse)

Trivselsundervisning på mellemtrinnet, - et fire – seks ugers forløb.

Klasselæreren sætter gang i en trivselsundersøgelse fra www.klassetrivsel.dk. Børnene logger ind på www.klassetrivsel.dk og svarer på en række spørgsmål. I eksemplet her har læreren valgt tre undersøgelsesområder: *Uro i klassen, Elevens trivsel og sprogbruget i klassen*. Tina Damslund Jensen gennemgår resultatet med læreren. Ofte viser svarene, at der er behov for at tage fat i temaer som: Skænderier, grove ord eller et behov for blive bedre til at lege i en større gruppe.

Temperaturen på trivslen

Børnene sidder i rundkreds og Tina Damslund Jensen tager *Temperaturen på trivslen* for den enkelte i forhold til, hvordan det er at gå i netop denne klasse. Børnene skal på en skala fra et til ti, hvor 10 er det bedste, måle, hvordan de har det i klassen. Hvis de svarer 7, så skal de først formulere, hvad de er glade for og hvad der virker godt i klassen og derefter: *Hvad skal der til for at få din trivsel op på 10?* Ingen må sætte navn på nogen, der gør noget forkert og der tales generelt. Eksempelvis: *Jeg bliver meget forstyrret af uro i timerne*. Ingen peges fingre af hinanden og der tales ikke om nogen, som ikke er til stede! Efter en runde tegner der sig et billede af, hvad der forstyrrer de fleste børn generelt. Så går snakken på: *Hvad skal vi gøre noget ved med det samme? Hvor skal vi placere det?* Hver elev får opgaven: *Stil jer et personligt mål eller to, I skal have fokus på i den kommende periode.*

¹ Konceptet med det sociale træningsarbejde er udviklet sammen med Pia Dahlberg, som også er AKT – medarbejder på Usserød skole.

2. runde: Sociale lektier

Børnene samles i rundkredsen. Hvert barn skal nu formulere et eller to mål højt for resten af klassen i forhold til den valgte problematik. Det er vigtigt, at de hører hinandens mål, det er de glade for og de mærker selv, at der er nogle, der bliver bevidste om deres vanskeligheder undervejs. Dette skaber meget respekt for hinanden. Læreren skriver hvert barns målsætning ned. Det kan f.eks. være: *Ikke blande mig i andres skænderier.* (Det er kun de få, der ejer konflikten, der skal løse den) eller *Når jeg bliver vred, skal jeg gå for mig selv og trække vejret, indtil jeg kan mærke at jeg er rolig igen.* Læreren sætter barnets målsætning på barnets bord. Så kan andre børn og lærere se den. Tanken er, at den nedskrevne målsætning hjælper barnet til større egen indsigt samtidig med, at andre børn kan hjælpe barnet med at holde fokus på det nedskrevne. Man kan sige, at barnet i den kommende periode har fået *sociallektier* for.

3. runde: Jeg – og du sprog

Tina Damslund Jensen udvælger herefter nogle områder, der skal fokus på f.eks. *jeg- og du sprog* (at blive på egen banehalvdel) eller f.eks. *giraf og ulvesprog*. Rollespil introduceres for at illustrere konflikten: *Spil en konflikt og stop op undervejs.* Enten stopper underviseren spillet eller også børnene selv. Herefter spilles den samme konflikt med brug af jeg - budskaber. Efterfølgende gruppedrøftelse søger at belyse spørgsmålet: *Hvornår kan vi erstatte gammelt med det her?*

4. runde: Krokodillen i floden

Her kommer en række sociale lege og samarbejdsøvelser i spil. F.eks. *Krokodillen i floden*, som kan anvendes helt op til 7 klasse og som foregår i skolegården eller i hallen. Tina Damslund Jensen deler børnene i grupper på fire. De skal nu med tre hjælpemidler (en stol, en hullahop ring, og en mindre plade eller lignende) krydse "floden" fra den ene ende til den anden uden at falde i eller røre området uden for hjælpemidlerne. Gerne med en afstand på 10-15 meter. Hvis de falder i, skal tilbage til bredden igen og starte forfra. De skal samarbejde om hvordan de får flyttet dem selv og hjælpemidlerne med sig samtidig med at de bevæger sig fra den ene ende til den anden. Eleverne må kun stå på tingene og ikke røre jorden udenom. Når alle grupper er kommet fra den ene bred til den anden, og evt. tilbage, tager Tina Damslund Jensen og læreren en snak med klassen om, hvornår det gode samarbejde virkede. Hvilke strategier valgte grupperne? Hvordan talte børnene til hinanden, når samarbejdet går galt? Hvordan kan børnene fremover bruge dette i deres hverdag?

Modelbygning

En samarbejdsøvelse som Tina Damslund Jensen har gode erfaringer med er *Modelbygning*. Her har læreren eller AKT'en har bygget en model af legoklodser, som står i et lokale lidt væk fra klassen. I grupper på 3 skal der nu vælges, én som bygger, og to som henter informationer og overbringer dem til *byggeren*. Hver gruppe i klassen skal nu rekonstruere modellen efter de anvisninger de to hjælpere kommer med. Der må kun sendes én hjælper afsted af gangen. Opgaven er ikke på tid og den slutter, når alle i gruppen har prøvet at bygge en model!

Observationer og sparring

Observationer går her på, hvordan børnene kommunikerer med hinanden: Stiller *byggeren* nok spørgsmål til hjælperne? Danner de en strategi undervejs? Hvornår fungerer samarbejdet bedst? Hvilke aftaler skal man helst have på plads inden? O.s.v. Den efterfølgende snak vil så handle om disse spørgsmål og klassen kan evt. beslutte sig for at lave nogle samarbejdsaftaler, som hænges op i klassen!

Tina Damslund Jensen og klassens lærer kan her observere klassens sprog og kommunikation: Hvad trigger klassen? En gruppesamtale lægger f.eks. op til en drøftelse af: *Hvad gør jeg, når jeg bliver vred?* Tina Damslund og klassens lærer har en samtale og sparring mellem hver modul med social træning og de aftaler fra gang til gang, hvad næste skridt skal være, idet klasserne også arbejder videre med deres mål og evt. nyt i klasses time.

Forløbet afsluttes med en ny trivselsundersøgelse

Forløbet afsluttes med en rundkreds, hvor hver især skal vurdere, om de har nået deres mål eller om de stadig har noget at arbejde med. Tina Damslund Jensen snakker med børnene om, hvad det er, som har skabt en forskel og hvad klassen skal holde fast i og arbejde videre med i klassens time. Man kan også lave en ny klasse-trivsel undersøgelse, der mere konkret undersøger et eller flere af de tidligere områder igen, men også belyser et nyt område f.eks: *Kammeratskabet i klassen*. Her vil læreren kunne opnå et konkret billede af hvorvidt undervisningsforløbet har ændret på nogle relationer mellem børnene.

Forældrene orienteres om trivselundervisningen

Inden trivselsundervisningen går i gang sender Tina Damslund Jensen en skrivelse til forældrene, hvor hun kort orienterer om trivselsundervisningen og undersøgelsen fra www.klassetrivsel.dk. Hun oplever, at forældrene er positive overfor disse tiltag, men at især børnene er glade for AKT arbejdet:

Det er primært børnene, som kan lide at have AKT og som på gangene møder os og spørger om vi ikke snart kommer igen! Og det er vel den bedste historie ... eller de klasser, som selv beder om at få AKT til at hjælpe dem med at få løst deres problemer!

MLP og lærer Henrik Christiansen 41 34 95 48 har skrevet masterspeciale om lærerkompetencer. Han skriver pædagogiske artikler for Skolevisioner og underviser i kurser og workshops i relationskompetence, anerkendende pædagogik og klasserumsledelse ved VIA Midt VEST.